

**Риёзус солиҳийн шарҳи / Ҳаё ва унинг фазилати ҳамда у билан
хулқланишга одатланмоққа тарғиб қилиш ҳақида / 1511-ҳадис**

1511 - وَعَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «الْطُّوَا بَيَادَا الْجَلَالِ
وَالْإِكْرَامِ» رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ، وَرَوَاهُ النَّسَائِيُّ مِنْ رِوَايَةِ رِبْعَةَ بْنِ عَامِرٍ الصَّحَابِيِّ، قَالَ الْحَاكِمُ: حَدِيثٌ
صَحِيحُ الْإِسْنَادِ [ت 3525، سك 7669، ك 1/498].

«الطُّوَا» بِكَسْرِ اللَّامِ وَتَشْدِيدِ الظَّاءِ الْمُعْجَمَةِ، مَعْنَاهُ: الزُّمُوهُ هَذِهِ الدَّعْوَةُ، وَأَكْثَرُوهَا مِنْهَا.

1511. Анас розияллоху анҳудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васаллам:

«Я зал жалаали вал икром», сўзини канда қилмасдан айтиб юринглар,
дедилар».

Маъноси: Эй улуғлик ва ҳурмат эгаси.

Имом Термизий ва Насайлар Рабийъа ибн Омир ас[Саҳобийдан ривоят қилишди.
Ҳоким исноди саҳиҳ ҳадис, дедилар.

Шарҳ: Зал жалоли вал икром, Аллоҳнинг 99 исмидан бири бўлиб, Қуръони
каримнинг икки ўрнида келган. (Раҳмон сураси, 27, 78-оятлар).

Ёлғиз Жалол исми, буюк, улуғ ва ҳар турли нуқсонлардан пок ва муназзаҳ
деганидир. Худди ал-Мунтақим, ал-Қаҳҳор, ал-Жаббор ва ал-Азиз исмлари
каби илоҳий ғабабга далолат қилган исмлардандир. Ҳақ қандай
қаршиликсиз берган, эҳсон сўзининг илдизидан келган икром эса, Жаноби
Ҳақнинг чексиз яхшилик ва қарам соҳиби эканини ифода қилади. Ал-Карим,

ас-Саттор, ар-Роуф, ал-Ғаффор каби Аллоҳнинг раҳматини билдирган исмларидадир. Зул жалоли вал икром исми энг муҳим улуҳият сифатларини ўз ичига олади. Зеро Жалол исми салбий сифатларнинг барчасини, Икром эса субутий сифатларнинг барчасини ўз ичига олади. Расули Акрамнинг «Зул жалоли вал икром» дуосини лозим тутинглар ва кўпайтиринглар» деб айтганларининг ҳикмати ҳам шу ердадир.

Манба: hadis.islom.uz

